

[Svend Andersen]

strækkelig tilslutning, vil det betyde en ændring af den nugældende bank- og sparekasselov, og det vil så betyde igen, at de nugældende paragraffer ikke kommer til at stå dér, hvor de står nu.

Men skal jeg gå ind i substansen af forslagene, vil jeg sige, at punkterne 2, 3 og 4 efter min opfattelse vil være aldeles velegnede til at indgå i de drøftelser, som vi mener skal til for at få en styrkelse af samfundsrepræsentanternes virke.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgård (VS):

Først til hr. Larsen-Ledet: jeg er sådan set flintrende ligeglad med, om de hygger sig eller ikke hygger sig i bankbestyrelserne. Det, der interesserer mig, er, om de udfører en funktion, der gør, at man kan sige, at det overhovedet har mening at have en samfundsrepræsentant siddende i disse bestyrelser. Hvis deres eneste funktion er at være loyale over for pengeinstituttet, er det bedre, at de kommer ud, og at man så lader resten af bestyrelsen varetage opgaven, så skal man i hvert tilfælde ikke have en såkaldt samfundsrepræsentant dér.

Så sagde hr. Larsen-Ledet, at dette var et skridt henimod den rene statsstyring. Jeg kunne godt tænke mig at vide: hvad er det for nogle af punkterne i vores lovforslag, der betyder statsstyring? Er det statsstyring, at man kan henvende sig til industriministeren, hvis man kommer under vejr med, at væsentlige samfundsinteresser står på spil? Er det statsstyring, at man kan henvende sig til banktilsynet om det samme? Er det statsstyring, at man orienterer industriministeren om, at man har måttet vedtage en skattebøde på bankens vegne? Er det det, der er statsstyring, hr. Larsen-Ledet? Jeg synes jo nok, det er sådan lidt flot og oppustet bare at sige: det er statsstyring. Det er nogle utrolig moderate punkter. Er det i virkeligheden ikke et moderat demokratiseringsskridt, som de radikale burde kunne gå ind for?

Til hr. Svend Andersen vil jeg sige, at jeg forstod det sådan, at pligten og retten til at indberette til industriministeren, pligten og retten til at indberette til sparekassetilsynet og pligten og retten til at indberette, når man skal vedtage en skattebøde på bankens vegne, er ting, socialdemokratiet kan gå ind for.

Er det korrekt, når jeg har opfattet det på den måde? Jeg synes virkelig, det er et fremskridt, hvis socialdemokratiet vil være med til det her, og så er det da rigtigt nok, at hvis man i øvrigt lægger op til, at der skal ændres mange ting, er det smart at sammenarbejde forslagene. Dog vil jeg sige, at det skulle nødvendigvis ende sådan, at vi står i maj, og så har der ikke været tid nok, så man ikke får vedtaget det, som i virkeligheden meget rimeligt og hurtigt kan vedtages, fordi det allerede er skrevet ud i paragraffer.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 72:

Forslag til folketingsbeslutning om modernisering af lovgivningen om penge- og kapitalformidlende institutioner og virksomheder.

Af Tove Lindbo Larsen (S) m.fl.
(Fremsat 5/2 85).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Industriministeren (Stetter):

Forslagsstillerne ønsker et lovkompleks bestående af en sammenskrivning af lov om banker og sparekasser, lov om forsikringsvirksomhed, lov om tilsyn med pensionskasser, lov om visse kreditinstitutter, lov om investeringsforeninger og lovgivningen om realkreditinstitutter. Sidstnævnte administreres i dag af boligministeren.

Et sådant lovkompleks vil blive besværligt og uoverskueligt at arbejde med for alle i det daglige. Det vil endvidere være vanskeligere

[Industriministeren]

at tage hensyn til de enkelte institutioners særlige forhold. Der vil være en risiko for, at man enten udformer reglerne for vagt, idet de nu skal passe til alle institutionerne, eller af frygt herfor formulerer dem så strengt, at nogle institutioner konkurrencemæssigt vanskeligt kan leve med dem. Forslaget er således i modstrid med regeringens erklærede politik om regelforenklning i den gældende lovgivning.

Den opblødning af aktivitetsområderne mellem de finansielle institutioner, som er aktualiseret i forbindelse med Hafnia Investsagen, vil muligvis nødvendiggøre justeringer af de tilsynsmæssige regler, men der er store risici forbundet med ved lovindgreb at fastlægge struktur og arbejdsdeling på kapitalmarkedet og dermed forhindre en naturlig konkurrenceudvikling institutionerne imellem.

Forslaget om en sammenlægning af tilsynene, dvs. bank- og sparekassetilsynet, forsikringstilsynet og tilsynet med realkreditinstitutioner, må forudsætte, at en sådan fælles institution er i stand til at præstere en større og bedre indsats, end tilsynene er i dag hver for sig, og det er der ingen grund til at antage.

Jeg kan oplyse, at ministeriet som led i regelforenklaringsarbejdet overvejer etableringen af et fælles ankesystem, således at klager over afgørelser, truffet af de enkelte tilsynsmyndigheder inden for erhvervslovgivningens felt, skal kunne indbringes for et fælles ankenævn. Samtidig hermed vil den administrative rekurs til industriministeriet blive afskaffet og de eksisterende ankenævn nedlagt.

Forslagsstillerne siger i bemærkningerne, at de helst ser et flertal af medarbejdere og samfundsrepræsentanter i bestyrelsen. Dette ville indebære en tilsidesættelse af de ejerbeføjelser, som det tilkommer ejerne at udøve via generalforsamlingen. Jeg vil understrege, at en sådan tanke rejser spørgsmål om anvendelse af grundlovens § 73.

På baggrund af den seneste tids udvikling omkring Kronebanken har der fra forskellige side været rejst kritik af de gældende informationsveje for bestyrelser, og jeg finder det på denne baggrund naturligt at tage disse problemer op til en nærmere overvejelse. Særlig kunne man overveje en skærpelse af revisors indberetningspligt over for bestyrel-

serne. Jeg kan oplyse, at ministeriet for tiden er ved at gennemgå reglerne om revisorers pligter og opgaver.

Indførelsen af offentlige repræsentanter i banker og sparekasser blev i sin tid ikke vedtaget enstemmigt. Et forslag om offentlige repræsentanter i forsikringsselskaber er da også senere blevet forkastet. Jeg kan ikke tilslutte mig forslaget om, at den eksisterende ordning udvides til også at omfatte forsikringsselskaber, pensionskasser og andre kreditinstitutioner.

Forslaget om med mellemrum at udstede vejledende retningslinjer for samfundsrepræsentanterne og at indkalde til fælles drøftelse må jeg afvise. Samfundsrepræsentanterne modtager ved deres udnævnelse en generel vejledning og oplysning om arbejdet, og de kan til enhver tid søge yderligere assistance i ministeriet.

Medlemskab af en bestyrelse er en ansvarsfuld opgave og forpligtelse, som kræver et personligt engagement. Det ligger i sagens natur, at kandidaterne skal være i besiddelse af visse forudsætninger for at bestride jobbet. Jeg fraråder folketetinget ethvert forsøg på at forflygtige ansvaret, således at et bestyrelsesmedlem eventuelt kan dække sig ind under, at lige præcis denne eller hin situation ikke er behandlet og beskrevet i vejledningen.

Med hensyn til sidste punkt i beslutningsforslaget kan jeg sige følgende: finder den offentlige repræsentant, at bestyrelsen vil træffe en afgørelse, der efter vedkommendes bedste opfattelse strider mod bredere samfundsmæssige hensyn, må den pågældende søge dispositionen ændret ved at rejse spørgsmålet i bestyrelsen. Er der ligefrem tale om en ulovlig afgørelse, er det selvklaart den pågældendes pligt såvel som ethvert andet bestyrelsesmedlems at påvirke bestyrelsen til at omgøre beslutningen og, hvis dette ikke lykkes, at henvende sig til politiet eller til tilsynet. Jeg går derfor imod punkt 7.

Jeg kan ikke støtte forslaget i dets helhed.

Svend Andersen (S):

Det er socialdemokratiets hensigt med dette forslag at søge gennemført en modernisering af lovgivningen om alt, hvad der har med kapitalformidling at gøre, og så er det mærkeligt i disse moderniserings- og regelforenklings-tider at høre industriministeren

[Svend Andersen]

være så kraftig modstander af, at der sker en samling af lovgivningen om og af tilsynet med alt det, der rører sig på dette område. Vi har jo netop i dag en meget stor vifte af lovgivning på området og forskellige tilsyn, og vi siger samtidig, at der sker en gradvis ændring af de enkelte institutioners arbejdsområder. Flere steder overlapper de hinanden, og det gør det nødvendigt, at der sker en gennemgribende revision af den lovgivning, der gælder på området. Det er bl.a. det, forslaget går ud på.

Vi er selvfølgelig enige med forslagsstillerne, når de derefter peger på en fælleslovgivning for alle de forskellige typer af institutioner, som beskæftiger sig med kapitalformidling. Det betyder også, at det er nødvendigt med et fælles tilsyn med disse institutioner for i tilstrækkelig høj grad at kunne sikre, at alles interesser varetages, og de interesser, der skal varetages, er efter vores opfattelse kapitalens – det kan man vel ikke undgå – det er forbrugernes, og det er erhvervenes, og ikke mindst skal det overordnede samfundshensyn tilgodeses.

De interesser, der er kapitalens, behøver ikke nødvendigvis at være de samme som samfundets, og derfor er det nødvendigt, at der er en forskellig repræsentation i de forskellige institutioner. For at opnå dette er det en betingelse, at bestyrelsernes arbejdsvilkår forbedres ved, at der gives en bedre information om, hvad der foregår.

En anden ting, der også er vigtig efter vores opfattelse, er, at bestyrelsen sammensættes på en måde, der sikrer, at alle interesser bliver varetaget. Det betyder ud over det, jeg nævnte før, at der kommer medarbejdervalgte repræsentanter og samfundsvalgte repræsentanter, og her har vi den opfattelse, at de to sidstnævnte kategorier gerne må være i flertal i en sådan institution.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til forslaget, at socialdemokratiet ønsker, at disse repræsentanter ved deres tiltræden får en redegørelse for, hvad der forventes af dem, så de er i stand til at klare enhver situation, der opstår. Det er nødvendigt med information og med oplysning, og samtidig må der være en tilbagemeldingspligt til industriministeren.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale forslaget.

Flemming Hansen (KF):

Forslaget indeholder flere forskellige elementer, men groft sagt kan de deles op i 2 puljer, hvoraf den første omhandler etablering af en fælleslovgivning for alle penge- og kapitalformidlende virksomheder.

For en umiddelbar betragtning lyder det måske som en forenkling at slå 6 eksisterende love sammen til én, men de 6 love har ikke så meget tilfælles, at det vil være en fordel, tværtimod. Den nye samlede lov ville blive både meget omfattende og meget uoverskuelig, hvis den skulle have alle de relevante ting med for hvert enkelt reguleringsområde.

Forslagsstillerne kalder det modernisering af den eksisterende lovgivning. Jeg vil nu snarere kalde det en unødigt sammenblanding, der vil gøre det svært at tage hensyn til de enkelte virksomheders særlige forhold.

Endvidere er det svært at se, hvordan tilsynsmyndigheden ville blive bedre og mere effektiv ved at være en fællesmyndighed for alle de omhandlede virksomheder. Jeg tror, man ville miste specialiseringens detailkendskab og dermed få sværere ved at føre et effektivt tilsyn.

Den anden pulje i forslaget handler om bestyrelsernes sammensætning og virke i de omtalte virksomheder. Forslagsstillerne ønsker samfundets rolle styrket. Samfundsrepræsentanter skal sikres plads i bestyrelserne og særskilt informeres af industriministeren. Heller ikke disse tanker er vi enige i. At placere samfundsrepræsentanter i private virksomheder minder mest af alt om starten på en socialisering. Vi kan derfor ikke gå ind for forslaget.

Skrunsager Skau (V):

Det forslag, vi behandler her, går ud på en lovmæssig sammenblanding af en række virksomheder, der har med penge at gøre: kapitalformidling, forsikring, pensionskasser osv. Jeg føler, at det bliver en sammenblanding ikke alene af agurker og gulerødder, men også af mange andre produkter, og det synes jeg er meget uhensigtsmæssigt. Det vil blive besværligt, bureaukratisk og uoverskueligt for alle, og det kan medføre nogle uheldige bindinger.

Det, jeg kan gå ind for, er en regelsanering og i det hele taget forslag, som gør det

[Skrumsager Skau]

mere overskueligt, bedre og nemmere for den enkelte. De nuværende tendenser i visse virksomheder til at gå ind på beslægtede områder, f.eks. Hafnia Invest-sagen, som ministeren har omtalt, skal vi selvfølgelig fra lovgiverside være opmærksomme på, således at der ikke opstår huller. Et fælles ankenævn, som ministeren omtalte i sit indlæg, medfører en forenkling og tager højde for den forventede udvikling inden for de virksomheder, det drejer sig om.

I punkt 4 i forslaget nævnes det, at der skal være en bedre balance mellem samfundsrepræsentanterne, medarbejderrepræsentanterne og repræsentanterne for kapitalindskyderne. Jeg ved ikke, om jeg skal forstå det sådan, at deres antal skal være større, end det allerede er. Det er jeg noget betænkelig ved, for vi må også tænke på kapitalindskyderne, som måske bliver mindre interesserede og vælger at placere deres midler andre steder. Det er også et spørgsmål, hvad der vil ske, hvis et flertal af medarbejderrepræsentanter og samfundsrepræsentanter på en eller anden måde gennemfører nogle dispositioner, som er uheldige for kapitalindskyderne.

Selvfølgelig skal vi lære af Kronebankaffæren, og det må især være en lærestreg for alle medlemmer af virksomhedernes bestyrelser, at de skal holde et endog meget vågent øje med direktionen. De har et ansvar, lige som direktionen har et ansvar, og det ansvar skal fastholdes.

Det må ligeledes være rigtigt, at der sker en skærpelse af revisorernes pligt til selvstændigt at vurdere alle virksomhedens aktiver. De har et ansvar for, at der afgives rigtige vurderinger. Det er deres klart definerede opgave. Det er vurderinger og opgørelser, der skal tilgå bestyrelsen, generalforsamlingen og også offentligheden, og jeg er tilfreds med, at ministeren allerede er i gang med at overveje en eventuel skærpelse af revisorernes pligter.

Det må også være klart, at samfundsrepræsentantens ansvar og pligter er de samme som de øvrige bestyrelsesmedlemmers, inklusive medarbejderrepræsentanternes. Det kan ikke være fornuftigt og rigtigt at give dem forskellige beføjelser. Alle medlemmer af en bestyrelse må arbejde sammen og have et fælles ansvar som et kollegium, ellers kom-

mer vi ud i noget, som ligner ansvarsforflygtigelse.

Efter min mening må det være helt klart, at de, som er ledere, også må bære det fulde ansvar, og hvis der foregår noget, som strider mod lovgivningen, har enhver, der har kendskab hertil, pligt til straks at sige stop; det gælder for øvrigt i alle andre forhold også.

Forslaget om, at offentlige repræsentanter også skal sidde i bestyrelsen i andre virksomheder end banker og sparekasser, vil jeg vende mig imod.

Som helhed er der altså en række af forslagene, jeg må tage direkte afstand fra.

Rahbæk Møller (SF):

Der ligger to ting til grund for socialdemokratiets forslag: dels brancheglidningen mellem forskellige finansieringsinstitutioner, dels affæren omkring Kronebanken og diverse andre affærer.

Vedrørende det første foreslås det at skabe en fælles lovgivning med fælles tilsynsmyndighed. Det står ikke helt klart for os, om en sådan fælles myndighed vil hæmme eller fremme brancheglidningen, men under alle omstændigheder kan vi da godt være enige i, at udviklingen synes at gøre det nødvendigt med en mere ensartet lovgivning, så vi vil se positivt på dette punkt.

Så foreslås samfundsrepræsentationen udbredt til en lang række andre institutioner end banker og sparekasser. Det kan vi også støtte, men jeg må bemærke: især hvis også de efterfølgende punkter om en styrkelse af samfundsrepræsentationen virkeliggøres, for ellers er det nok en ret begrænset fordel, vi får ud af dette.

Så er der punkt 4, som vi har læst med meget stor interesse. Deri tales nemlig om en balance mellem repræsentationen for kapital, arbejde og samfund, og da vi var meget interesserede i at vide, hvad der lå bag det, slog vi op i bemærkningerne og så, at netop til dette punkt var der ingen bemærkninger. Derfor vil jeg godt spørge: hvad tænkes der egentlig på? Er det en norsk ordning, eller hvad er intentionen? Ordene er smukke, og dem kan vi godt tilslutte os, men vi vil godt vide, hvad de egentlig betyder.

Så tales der om at give bestyrelserne bedre muligheder for at vurdere institutioners og virksomheders dispositioner og engagementer

[Rahbæk Møller]

og om at skærpe kravene til revisorerne, og her synes jeg nok, vi er inde på en af de væsentlige ting, vi har lært både af Kronebankaffæren og af en lang række andre affærer, nemlig at der er noget, der er helt fundamentalt galt vedrørende vores revisorer.

For ikke så mange år siden var det sådan, at et regnskab underskrevet af en statsautoriseret revisor var noget, man stoled ubetinget på. En statsautoriseret revisors navn var simpelt hen troværdigt. Sådan er det ikke i dag. Der er kommet en lang række regnskaber, der har vist sig at være nogle af de mest utroværdige dokumenter, man kan forestille sig. Ikke mindst finder jeg det graverende, at et af vore allerstørste revisionsfirmaer – jeg skal ikke nævne navnet, men det er det firma, som formanden for de statsautoriserede revisorer er knyttet til – har vist sig at gøre sig højst uheldigt bemærket i denne sammenhæng, og derfor må vi også opgive håbet om, at de statsautoriserede revisorer ved selvjustits er i stand til at genskabe tilliden. Jeg bemærkede med tilfredshed, at ministeren åbenbart også har opgivet den illusion, han hidtil har haft, og jeg forstod, at også ministeriet nu arbejder med at skærpe lovkravene til revisorerne. Det ser vi på med tilfredshed, for det er nødvendigt.

En anden ting, vi har lært af Kronebank-sagen, er selvfølgelig, at banktilsynet ikke fungerer. For ikke så længe siden sagde vi alle til hinanden, at større bankskandaler ikke kunne ske her i landet, for vi havde et effektivt banktilsyn og en stram banklovgivning, og nu må vi så opleve, at banktilsynet tilsyneladende bare sidder og venter på, at direktionen skal ringe og sige, at nu er den gal, og selv når det får den besked, beder det om yderligere oplysninger; så går der fire måneder, før det rigtig tror på det. Den var altså gal. Banktilsynets rolle skal genskabes. Om det kræver flere ressourcer eller det bare kræver en aktivisering på det nuværende grundlag, er jeg ude af stand til at vurdere, men det må folketinget i hvert fald interessere sig for. Noget skal der ske.

Larsen-Ledet (RV):

Det radikale venstre vil sætte et stort spørgsmålstegn ved det betimelige i at lave et samlet lovkompleks for banker og sparekasser, forsikringsselskaber, kreditinstitutioner,

investeringsforeninger og realkreditinstitutioner. Vi vil ikke afvise forslaget totalt. Vi vil gerne i udvalget være med til at se på og analysere, om der er et sådant behov, om det er en fordel, og hvordan det i givet fald rent praktisk kan udformes.

Vi er interesserede i at overveje, om det er rationelt og hensigtsmæssigt at underlægge de i forslaget omtalte institutioner den samme tilsynsmyndighed og ankeinstans.

Der står i forslaget, at der skal sikres en balance mellem kapitalindskyderrepræsentanter, medarbejderrepræsentanter og samfundsrepræsentanter. Jeg ved ikke helt, hvordan det skal forstås. Skal det forstås sådan, at en bestyrelse f.eks. på 15 medlemmer skal sammensættes sådan, at der er 5 kapitalindskydere, 5 medarbejderrepræsentanter og 5 samfundsvalgte? Hvis det er det, der er intentionen, kan jeg godt sige rent ud, at det vil det radikale venstre ikke være med til. Vi er derimod interesserede i at få linjerne trukket klart op vedrørende bestyrelsesmedlemmers pligter, ansvar og rettigheder.

Vi mener ikke, at samfundsvalgte repræsentanter skal være en slags overbestyrelse, der repræsenterer staten. De skal være bestyrelsesmedlemmer på lige fod med de øvrige bestyrelsesmedlemmer. Bestyrelsesmedlemmer må ikke forholdes oplysninger af nogen art. De må spørge direktionen om alt, hvad der vedrører banken, og direktionen bør ikke kunne nægte at give dem de ønskede oplysninger. Hvis ikke det er tilfældet alle steder, bør det sikres, at det bliver bestyrelsesmedlemmers ret.

Ethvert bestyrelsesmedlem bør kunne gå direkte til tilsynsmyndighederne, hvis vedkommende ikke mener at kunne få ørenlyd i bestyrelsen. Altså: hvis man kommer til at diskutere, om et eller andet ligger på kanten af en bestemmelse og bestyrelsen ikke accepterer det, mener jeg, det enkelte bestyrelsesmedlem kan og bør gå til den pågældende tilsynsmyndighed og påklage det bestemte forhold. Det kan efter radikal opfattelse ikke være et brud på tavshedspligten.

Hvis direktionen overtræder gældende regler, bør det også være sådan, at man kan gå til tilsynsmyndigheden, banktilsynet, og sige: der er noget her, der er galt.

Vi er også fra radikal side interesserede i at se på de statsautoriserede revisorerers tilsyn med, at gældende regler overholdes, og om

[Larsen-Ledet]

der her er brug for en ny lovgivning. Statsautoriserede revisorer bør underrette bestyrelsen, hvis gældende regler ikke bliver overholdt. Gør de ikke det, eller skal de ikke det, er det i hvert fald nødvendigt, at vi ser på den nugældende lovgivning.

Jeg håber med disse bemærkninger at have givet udtryk for, at vi fra radikal side er interesseret i at få en række spørgsmål belyst, inden vi tager endelig stilling til beslutningsforslaget fra socialdemokratiet.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg synes egentlig, en række af punkterne er noget svære at tage stilling til, fordi det ikke er særlig præcist, hvad indholdet er. Der kan være rimelighed i, at man får en ensartet lovgivning for samtlige kapitalformidlende institutioner og virksomheder, men det springende punkt er, hvordan den lovgivning kommer til at se ud, og hvordan lovgivningen for den fælles tilsynsmyndighed kommer til at se ud. Det vil i sidste ende være afgørende for, om vi kan stemme for eller ej, hvad der vil være mulighed for at komme igennem med.

Jeg er helt enig med socialdemokratiet i, at der må stilles skærpede krav til revisionen. Det er der overhovedet ingen tvivl om. Jeg synes, at Kronebanken er et glimrende eksempel på, at revisionen har svigtet, at den er for dårlig. Men den er langt fra det eneste eksempel på, at revisionen er for dårlig, så under alle omstændigheder må skærpede krav til revisionen være et centralt punkt. Jeg mener også, det vil være rimeligt at kræve, at halvårsregnskaberne bliver revideret. Men det er selvfølgelig ikke nok at kræve, at de bliver revideret, for hvis det bliver efter de samme retningslinjer, som man reviderer efter i dag, er det utilstrækkeligt.

Med hensyn til punkt 3, hvor der tales om en række krav til soliditet, likviditet og placering af de betroede midler, kan det måske godt være rimeligt at stille skærpede krav, men det synes jeg egentlig det er lidt vanskeligt at gennemskue. Hvis man ser på sådan noget som Kronebanken, er det ret tydeligt, at det, der sker, er, at de mindre banker sætter mere på spil, og de tiltrækker i høj grad de kunder, der har de mest risikobetonede investeringer. De går til banker som Kronebanken, fordi de dér håber at kunne få et

lån, som de muligvis ikke kan få i en af hovedbankerne, der i en helt anden grad har deres på det tørre. Den slags er det i virkeligheden meget svært at lovgive for. Hensigten er formentlig heller ikke at få centraliseret hele kapitalformidlingen i nogle enkelte store banker eller kapitalformidlingsinstitutioner.

Men jeg går ud fra, at socialdemokratiet under udvalgsarbejdet vil komme med nogle konkrete bud på, hvad det er, man mener med kravene til soliditet, likviditet og placering af de betroede midler i forhold til de regler, der eksisterer i dag inden for de områder, vi her taler om.

Så er der de punkter, der handler om samfundsrepræsentanter, hvor der bl.a. tales om balance. Det kunne selvfølgelig godt være en tredeling, 3: 3: 3. Socialdemokratiet skriver i bemærkningerne, at de vil gerne have et flertal af samfundsrepræsentanter og medarbejderrepræsentanter i bestyrelserne. Det mener vi ikke det er specielt vigtigt at få, det skulle nok være fremgået af behandlingen af det forrige forslag, vores eget lovforslag.

Vi vil slet ikke stemme for samfundsrepræsentanter i andre virksomheder, medmindre der bliver nogle rettigheder og pligter å la dem, vi selv har fremsat forslag om. Det kan da godt være, at der skal ske nogle justeringer i det lovforslag, vi har fremsat, hvor vi har udmøntet de enkelte punkter, nogle forbedringer, men hvis der ikke er udsigt til, at det kommer igennem, vil vi i hvert tilfælde stemme imod, at der skal indføres samfundsrepræsentanter i andre institutioner, og at der skal være flere samfundsrepræsentanter inden for pengeinstitutterne. Det mener vi simpelt hen er værre end ingenting. Vi vil hellere have afskaffet samfundsrepræsentationen, for vi ønsker ikke at lægge stemmer til at opretholde den gidsselfunktion, de har i dag.

Så har jeg en enkelt kommentar til noget af det, ministeren sagde. Han sagde, at man i øjeblikket overvejer at foretage en sanering eller en modernisering inden for disse områder på den måde, at man overvejer at ned sætte et ankenævn, eventuelt et fælles ankenævn. Det kan jeg godt forstå at ministeren gerne vil have, for så slipper han for alt bøvellet med klager. Selv om jeg ikke har megen tillid til den måde, ministeren behandler klager på, synes jeg dog, det ville være ærgerligt, hvis han skulle slippe for at være re-

[Anne Grete Holmsgård]

kursinstans. Jeg har brugt ganske megen tid i dette hus på at forhindre, at han slipper for at være rekursinstans i de enkelte sager under monopolloven, og jeg vil sandelig også slås for, at han ikke slipper for det fremover.

Det viser sig i praksis, at den eneste mulighed for at få opmærksomhed omkring disse sager er, at vi herinde bokser med dem. Den mulighed har vi mistet i monopolloven i dag. Det kører ovre i monoptilsynet. De fleste af erhvervsordførerne ved, hvor gruelig galt det kører i øjeblikket. Vi er simpelt hen bastet og bundet på hænderne, fordi et flertal herinde med radikal medvirken har forhindret, at vi i det mindste kan sørge for, at de større brancheundersøgelser, der bliver lavet, bliver offentligtjort.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Det er jo et moderniseringsforslag, det drejer sig om. Vi har tidligere behandlet forslag om at sammenlægge en hel masse, så skulle det blive særlig godt. Jeg vil sige det samme her, at det jo ikke er sikkert, for hvis man skal blande alt sammen, tror jeg, at noget af det værdifulde går tabt, dette, at man er inde i de enkelte sager. Ellers må jeg forestille mig, at man har et overråd, og så har man nogle underråd, der ved besked om særlige funktioner. Men vi kan måske drøfte i udvalget, hvad der egentlig ligger i det.

Jeg tror, man skal være lidt varsom med at handle, fordi der sker nogle ting. Det er vi meget tilbøjelige til i Danmark. Hvis der sker en stor brand eller der sker noget med en bank, reagerer vi med det samme og meget voldsomt i stedet for lige at tænke efter og se på, hvad der egentlig er galt. Jeg synes som ministeren, at det socialdemokratiske forslag om revisionen er godt. Jeg har fulgt lidt med i debatten blandt revisorerne indbyrdes, og det ser ud til, at der her er behov for at sætte ind. Da næsten alle partier er enige om det, kan det måske lykkes at få noget gjort ved det.

Vi kan ikke gå med til, at der skal være flest samfunds- og medarbejderrepræsentanter i bestyrelsen for en bank eller en institution. Jeg tror, det er væsentligt, at man har tiltro til de folk, man vælger ind som repræsentanter for samfundet. Det er blevet påstået, at de skal varetage bankens interesser. De skal selvfølgelig være loyale, hvor de er, men

de har også pligt til at påse og at påtale og at gøre opmærksom på det, hvis der sker ting, der er forkerte. Vi må drøfte i udvalget, om det er godt nok. De skal måske have bedre information, inden de tiltræder deres job.

Jeg synes, vi skal passe på, at vi ikke nedvurderer de mennesker, der har gjort et stykke arbejde. Er der så nogle, der føler, at de ikke har gjort det godt nok, kan denne debat måske få dem til at blive lidt mere effektive.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

Da CDs ordfører, hr. Brusvang, ikke kan være til stede her i salen, har jeg lovet at sige, at CD tilslutter sig de kommentarer til lovforslaget, ministeren er kommet med.

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg vil gerne begynde med at takke de partier, der har været positive over for vores beslutningsforslag. Det gælder i væsentlig grad SF, og det gælder delvis VS, som kunne tiltræde i hvert tilfælde noget af det.

Der er formentlig ikke nogen, uanset om de er positive eller ej, der vil benægte, at situationen i pengeinstitutionerne er ændret de seneste år. Vi kan lige så godt se i øjnene, at der vil foregå en fortsat brancheglidning, som vi har set det inden for det sidste års tid. Vi må også se i øjnene, at vi kommer til at få det, man lidt flot kalder finansielle supermarkeder, idet man blander opgaverne i de forskellige pengeinstitutioner, så man ikke har rene bank- og sparekasseforretninger og forsikringsforretninger. Det er bl.a. det, der har været afgørende for, at vi har fremsat dette forslag. Vi ønsker at tilpasse lovgivningen til den situation, der er på pengemarkedet. Hr. Rahbæk Møller sagde, at der formentlig var to baggrunde for, at vi havde fremsat forslaget, dels brancheglidningen, dels situationen med Kronebanken, og det var ganske klart set.

Jeg skal senere vende tilbage til nogle af de bemærkninger, hr. Rahbæk Møller kom med, og først koncentrere mig om ministerens svar.

Jeg har været meget spændt på at høre, hvad ministeren ville sige til de forskellige punkter, vi har opstillet. Ministeren havde den opfattelse, at hvis man koordinerede lovgivningen, lavede en slags paraplylovgivning,

[Tove Lindbo Larsen]

så ville man lave noget, der var komplekst og besværligt, og det var ikke til at udforme, så det passede til de mange forskellige pengeinstitutter. Jeg mener, at man udmærket kunne opleve en forenkling, for når vi har disse brancheglidninger, vil der ganske givet være mange ting, der er fælles for dem. Vi ønsker i hvert tilfælde, at der stilles samme krav til de forskellige pengeinstitutter. Derfor er det vores opfattelse, at man godt kunne forestille sig en slags paraplylovgivning. Selvfølgelig vil der være områder, hvor man særlig henvender sig til det ene, til det andet, til det tredje pengeinstitut, men det vil sagtens, tror jeg, kunne udformes i en lovgivning. Jeg mener ikke, som ministeren siger, at man vil ødelægge en form for konkurrence på den måde.

Jeg mener, det er vigtigt, at brugerne får en fornemmelse af, at der er styr på alle de ting, der foregår. Jeg tror, at mange ligesom har opgivet at vurdere, om de funktioner, der hidtil har været reguleret gennem lovgivningen på området, nu også virker tilfredsstillende, for det er svært for et almindeligt menneske at se igennem dette. Vi har jo både bestyrelser og tilsyn osv. til at klare disse opgaver.

Jeg vil gerne komme med nogle bemærkninger om de forskellige institutioner.

Der er en ting, jeg godt vil standse ved. Det er, at ministeren sagde, at det ville være en fordel, om man kunne lave en slags fælles ankenævn for de forskellige tilsyn. Det løser ikke problemerne at lave et fælles ankenævn. Nej, vores opfattelse er, at tilsynet med de forskellige pengeinstitutter skal have et bestemt ministerium som ressortministerium, og det er meget naturligt, at det bliver industriministeriet.

Jeg må sige, at jeg såmænd også er lidt betænkelig ved, at man efter ministerens opfattelse skal flytte det væk fra industriministerens bord. Den debat har jeg også deltaget i herinde, og det har vi ikke syntes var nogen god idé. Jeg mener ikke, at det er en god idé at overføre det til dette område, sådan at industriministeren heller ikke skulle have noget ansvar her.

Vi mener som sagt, at tilsynet skal have et fælles ressortministerium. Det vil afgjort være en fordel, også på grund af brancheglidningen, og dér vil man i vidt omfang have fælles opgaver.

Man kan stille spørgsmålet i forbindelse med de konkrete diskussioner, der har været om Kronebanken, om tilsynet har fungeret tilstrækkelig godt. Det kan vi diskutere ved en anden lejlighed, men der er flere ting i den forbindelse, der peger på, at tilsynet ikke har været tilstrækkeligt.

Lad mig gå videre i de bemærkninger, ministeren havde til vort forslag.

Med hensyn til bestyrelsens sammensætning sagde ministeren jo klart nej. Jeg er blevet spurgt af en af de andre ordførere, hvordan vi forestiller os fordelingen mellem kapitalen, medarbejderne og samfundsrepræsentanterne. Vores ordfører, hr. Svend Andersen, sagde meget tydeligt, at vi gerne ser, at samfundsrepræsentanterne og medarbejderne har flertallet, men vi ser, at det ikke ligger ligefor, så vi opstiller det som i det mindste et mål.

Så er der hele diskussionen om revisionen. Det ser ud, som om det er det, der har rystet ministeriet mest, så at man er gået i gang med at kigge på, om revisionen nu også fungerer tilstrækkelig godt. Det kan jeg da være tilfreds med, og jeg vil gerne sige tak til ministeren for, at man i ministeriet har taget fat på det.

En af de ting, vi peger på i vort forslag, er, at der må stilles skærpede krav til revisionen og til de informationer, som direktionen og revisorerne skal give bestyrelsen. Jeg håber meget, at det, vi får fra ministeriet, kan løse nogle af de problemer. Den situation, der har været omkring Kronebanken, har vist, at der er sket svigt på dette område, så vidt jeg kan se. Jeg håber, at ministeren vil løse mere op for, hvad det er, man arbejder med i ministeriet, i udvalget. Jeg skal gerne formulere et spørgsmål, så ministeren kan få lejlighed til det.

Der har også været en generel diskussion om de pligter, der påhviler bestyrelsesmedlemmerne. Jeg vil gerne sige med det samme, at vi opfatter bestemt ikke samfundsrepræsentanterne som »overbestyrelsesmedlemmer«. Jeg tror, det var hr. Larsen-Ledet, der var inde på dette. Selvfølgelig forestiller vi os et samarbejde i bestyrelsen. Man har selvfølgelig en interesse i, at den virksomhed, man sidder i bestyrelsen for, fungerer godt og efter hensigten. Men der stilles selvfølgelig nogle særlige krav til samfundsrepræsentan-

[Tove Lindbo Larsen]

terne, som vores ordfører også var inde på det.

Vi ser gerne, at der bliver et bedre samarbejde imellem samfundsrepræsentanterne og ministeren, som jo udpeger de pågældende. Vi ser også gerne, at man giver dem bedre arbejdsvilkår. Det gælder i øvrigt alle bestyrelsesmedlemmerne, men selvfølgelig har vi et specielt ansvar for, at samfundsrepræsentanterne får bedre vilkår at arbejde under.

Jeg er ked af, at ministeren ikke vil lave et fælles møde. Det måtte da være meget nyttigt, hvis f.eks. nationalbankdirektøren kommer med nogle oplysninger, som er meget samfundsrelevante, at ministeren videregiver dem til samfundsrepræsentanterne i bestyrelserne. Der kunne også være andre ting, det ville være gavnligt at ministeren orienterede samfundsrepræsentanterne om.

Vi synes bestemt ikke, der er tale om at forflygtige noget ansvar. Vi synes tværtimod, at der er tale om, at man giver folk nogle vilkår at arbejde under, sådan at de kan leve op til de mål, samfundet har med at sætte repræsentanter ind i bestyrelserne. Jeg mener ikke, at det kan gøres med de vejledninger, som udsendes i dag. Vi er i udvalget blevet bekendt med, hvilke papirer der sendes ud, og jeg synes nok, at der kunne gøres meget mere på dette område.

En ting, vi også har peget på i vore bemærkninger, er, at det er vigtigt for brugerne, at man overholder god forretningsskik. Vi kunne pege på nogle af de eksempler, vi har oplevet i den seneste tid, hvor man ikke har overholdt god forretningsskik, hvad man bør gøre af hensyn til bank- og sparekasseloven og selvfølgelig af hensyn til brugerne.

Hr. Flemming Hansen sagde meget kort, at det var en unødig sammenblanding af lovgivningen. Det tror jeg jeg har svaret på, ligesom jeg er kommet med kommentarer vedrørende tilsynet og bestyrelsessammensætningen.

Hr. Rahbæk Møller spurgte, hvordan vi opfatter balancen. Det har jeg også givet udtryk for.

Jeg håber, at vi kan få et positivt samarbejde i udvalget om punkterne i vores beslutningsforslag. Ja, jeg har desværre ikke mere taletid.

Fru Tove Lindbo Larsen og fru Anne Grete Holmsgård hæftede sig ved mine bemærkninger om et fælles ankesystem. Lad mig nævne et eksempel.

Tilsynet med banker og sparekasser modtager og behandler i dag klager fra pengeinstitutternes kunder, og tilsynet optræder derfor som ankeinstans eller klagenævn. I 1984 har bank- og sparekassettilsynet modtaget små 300 klager, og det er selvsagt en belastning at skulle behandle alle disse klager. Det er på denne baggrund, jeg overvejer at etablere et fælles ankesystem.

Regeringen ønsker som bekendt regelfor- enklign og modernisering, og mine overvejelser skal også ses i lyset af denne politik. Foranstaltningerne vil lette tilsynets opgave, som jo er at følge og kontrollere banker og sparekasser, ikke at behandle klager fra publikum. Overvejelserne skal med andre ord sigte på en ressourcebesparelse.

Tove Lindbo Larsen (S):

Ministerens svar var jo ikke så omfattende, men vi kan da også gå videre med det under udvalgsarbejdet. Jeg vil godt allerede nu sige, at vi er meget interesseret i at høre, hvordan ministeren reelt forestiller sig at dette klagenævn skal fungere.

Fru Inger Stilling Pedersen sagde, at det ikke er nødvendigt at reagere, lige så snart der sker noget. Man kan godt besinde sig lidt og nærmest sige: én gang er ingen gang. Jeg mener, at det, vi arbejder med her, er så omfattende og så alvorligt, at man ikke kan lade nogen hændelser bare passere, uden at man undersøger, om vi har et tilstrækkeligt lovgrundlag for den virksomhed, der foregår.

Til fru Anne Grete Holmsgård skal jeg sige, at det er et beslutningsforslag, og derfor har vi ikke kunnet formulere alt præcist. Jeg tror, at VS har forståelse for, at man ikke kan lave lovforslag om alt. VS sidder selv somme tider med arbejde til op over begge ører.

Jeg ser hen til udvalgsarbejdet, hvor vi kan få klaret nogle af de ting af, vi ikke har kunnet få klaret af ved behandlingen her i salen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Industriministeren (Stetter):

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af g.d. meddeler ministeren for kulturelle anliggender, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. (Fordeling af radio- og fjernsynsprogrammer ved hjælp af fællesantenneanlæg m.v.).

(Lovforslag nr. L 186).

Teknologiudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af et hybridnet. (Beslutningsforslag nr. B 2).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Skatte- og afgiftsudvalget har afgivet tilrådsbetænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om forskellige forbrugsafgifter. (Afgift af visse hårde hvidevarer m.v.). (Lovforslag nr. L 157).

Forslag til lov om ændring af lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger. (Ophævelse af omsætningsafgiften af visse hårde hvidevarer m.v.). (Lovforslag nr. L 158).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg skal hermed fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. (Fordeling af radio-

og fjernsynsprogrammer ved hjælp af fællesantenneanlæg m.v.)

(Lovforslag nr. L 186).

Det er formålet med dette lovforslag dels at skabe hjemmel for en øget fordeling af udenlandske radio- og fjernsynsprogrammer over danske fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg, dels at tilvejebringe rammerne for en hensigtsmæssig opbygning af et hybridnet baseret på eksisterende og fremtidige fællesantenneanlæg og det offentlige telenet, der drives af telefonselskaberne og post- og telegrafvæsenet.

Med hensyn til forslaget om at udvide fællesantenneanlæggene adgang til at fordele udenlandsk radio og fjernsyn svarer forslaget til det lovforslag, som regeringen fremsatte den 7. februar 1984, og som ikke blev færdigbehandlet i samlingen 1983-84. Forslaget er i overensstemmelse med, hvad et flertal i mediekommissionen anbefalede i betænkning nr. 974/1983 om kabelproblematikken og fremførelse af udenlandsk fjernsyn.

I fællesanlæggene kan der efter den nuværende lovgivning kun ske fordeling af Danmarks Radios programmer, af programmer fra stationer inden for den 3-årige forsøgsordning med lokalradio og -fjernsyn samt af udenlandske programmer, der kan modtages direkte ved anlæggene. Nu åbnes der tillige mulighed for, at udenlandske fjernsynsprogrammer kan føres frem til anlæggene af post- og telegrafvæsenet eller af telefonselskaberne, i det omfang ejerne af fællesantenneanlæggene er villige til at betale for fremføringen. Anlæg, der er beliggende, hvor direkte modtagning af nabolandenes fjernsynsprogrammer er umulig eller vanskelig, vil således kunne få adgang til disse programmer, og anlæg over hele landet vil desuden kunne få fremført udenlandske programmer, der overføres via såkaldte kommunikations-satellitter.

Mediekommissionens flertal så ikke nogen rimelig begrundelse for at opretholde de i dag gældende restriktioner på området og mente, at der i et frit samfund principielt ikke burde gælde begrænsninger i befolkningens adgang til at se fjernsyn fra udlandet. Regeringen er enig i dette synspunkt. Det bør i denne forbindelse understreges, at post- og telegrafvæsenets og telefonselskabernes rolle med hensyn til nedtagning og fremfø-